

DEMOKRAATIT
DEMOKRATERNE

FM 2022/19
26/4-2022
Anna Wangenheim

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Udkast til Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland og lov om statens tjenestemænd i Grønland (Digital kommunikation i kriminalretsplejen, tilståelsessager, udeblivelsesdomme, pligtig afgangsalder for dommere og kredsdommere m.v.)

(Naalakkersuisoq for Finanser, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling)
(1. behandling)

Demokraatit takker Naalakkersuisut for at fremsætte dette vigtige forslag.

Formålet med tilretning af retsplejelovens bestemmelser er at sikre en større lighed mellem den grønlandske og danske retsplejelov. Der er nok at tage fat i, og det kan kun gå for langsomt med at reformere mange dele af den grønlandske retsplejelov og kriminallov for at gøre retssikkerheden i Grønland mere tidssvarende, moderne og ikke mindst retfærdig.

Demokraatit har selvfølgelig modtaget og læst Naalakkersuisuts visioner for justitsområdet, der blev sendt ud til os for nogle uger siden. Vi er tilfredse med, at der ligger mange gode intentioner. Vi mener dog, at de politiske ønsker og målsætninger om at effektivisere vores retsvæsen går for langsomt – ikke mindst set med borgernes og ofrenes øjne. Det virker så afsindigt tungt og langtrukket at få de politiske ønsker realiseret, når beslutningerne i sidste ende – og med bemærkninger fra det danske justitsministerium, altid skal ende med kompromiser, som ikke altid står i mål med vores ønsker.

Eksempelvis er der endnu ikke fundet en holdbar løsning på helt ventelistesituationen i vores anstalter, som er helt urimelig, da det betyder, at gerningsmanden ikke kommer til afsoning hurtigt nok. Det skader retfærdighedsfølelsen. Jeg vil derfor i den anledning spørge Naalakkersuisut, hvilke konkrete initiativer og dialog der er indledt med justitsministeriet for også at sikre en mere effektiv effektivering af domme, hvor der besluttes anstaltsanbringelse?

Virkeligheden er, at gerningsmænd stadigvæk venter i mange måneder, og i nogle tilfælde, år før dommen effektueres. Det er ganske enkelt ikke rimeligt, at gerningsmænd i vores små samfund, fortsat får lov til at gå rundt i gaderne, hvor de kan møde deres ofre. På disse dele har vi fra Demokraatit også nogle forslag til debat i salen på denne Forårssamling. Jeg glæder mig til, at vi også kan få debatteret retfærdigheden for ofre.

Vi ved dog også, at forebyggelse er altafgørende for ikke blot at øge pladserne i anstalterne og ved blot at højne foranstaltningniveauet. Så der er rigeligt at tage fat på i forhold til social- og sundhedspolitik for at ønskerne om bedre retssikkerhed for landets borgere også skal lykkes.

Vi ser dog med tilfredshed, at der ved dette forslag fremkommer et konkret effektiviseringstiltag, hvor det skal være muligt med en domsafsigelse uden tilstedeværelse af en dommer i forbindelse med tilståelsessager. Alt andet er en uhensigtsmæssig bureaukratisk tilgang. Det er ligeledes positivt, at der i effektiviseringsøjemed lægges op til, at der fremover skal anvendes digitale løsninger for dels at forenkle sagsbehandlingerne, men også for at sikre at dokumenterne sendes digitalt. Det er alt andet lige et nødvendigt effektiviserings- og moderniseringstiltag. Dog skal vi være opmærksomme på, at der vil være en overgangsperiode i forbindelse med implementering af denne nye arbejdsgang, og som ikke skal gå ud over de berørte parter; herunder gerningsmand og offer. Med andre ord skal man sikre at parterne er vant til at anvende digitale løsninger, idet ikke alle borgere i landet er overgået til brugen af eks. Sullissivik og NemID for at sikre rettighederne.

Demokraatits helt store håb er, at disse ovenstående tiltag på sigt også vil fremme ofrenes retssikkerhed i sådan en grad, at der langt hurtigere kan blive behandlet sager. Den helt store fokus bør være på sager, hvor børn er involveret. Eksempelvis i familieretssager og sædelighedsforbrydelser, hvor børn og unge krænkes. Vi forventer derfor, at den kommende vedtagelse af Grønlands tiltrædelse af Istanbulkonventionen vil medføre langt flere lovgivningsmæssige tilretninger, som har til hensigt at beskytte ofrene i langt højere grad, end tilfældet er i dag.

Endelige bemærkninger omkring den pligtige afgangsalder for dommere fra 65 år til 70, ser vi ligeledes på med tilfredshed. Argumenterne herfor er tydelige. Dog bemærker vi ligeledes, at det kan have konsekvenser i forhold til afgørelser, når man er alderssvækket. Vi vil alligevel understrege, at det er en meget generel udtalelse, da ikke alle mennesker, herunder domsmænd kan/får alderssvækkelse. I et land som Grønland, hvor vi har så stort et behov for også at gøre brug af vores "grå guld" er altafgørende for, hvordan vi som samfund ellers kan fungere bæredygtigt. Men vi kan heller ikke se bort fra, at vi her i Grønland har en lavere gennemsnitlig levealder end i Danmark. Vi er derfor enige i, at der kan være behov for kontinuerlige tilretninger i bestemmelserne for at lovene i Grønland er kontekstuel meningsfulde. Derfor er det oplagt at spørge i dette fora, om denne ændring nu også giver mening i og for Grønland? Denne del kunne man med fordel gøre til genstand for nærmere drøftelse i udvalgsbehandlingen, som vi henviser forslaget til.

Med disse ord ønsker vi en god debat og god arbejdslyst.